

§1. Vyšetřování množin bodů metodou souřadnic

Př: Vyšetřete množinu bodů X roviny, pro které platí $\rho(X, p) \geq 3 \cdot \rho(X, q)$, kde p, q jsou dvě kolmé přímky v rovině.

Zvolme ortonormální soustavu souřadnic tak, aby p byla osou x a q osou y .

$$p: y = 0, X[x, y]$$

$$q: x = 0, |y| \geq |X|$$

Útvar U , který má toto analytické vyjádření, sestrojíme na základě znalostí, které máme o grafech funkcí. Diskuzí o hodnotách proměnné y získám soustavu nerovnic:

$$y \geq 0 \wedge y \geq 3|x| \text{ nebo } y \leq 0 \wedge -y \geq 3|x|$$

Část roviny „nad grafem“ funkce $y = 3|x|$ a Část roviny „pod grafem“ funkce $y = -3|x|$

Útvar U je sjednocením dvou vrcholových úhlů, jejich osy leží na q . Pro α platí $\operatorname{tg} \frac{1}{2}\alpha = \frac{1}{3}$, tj $\alpha \doteq 36^\circ$

Př: Vyšetřete množinu bodů M všech bodů X roviny, pro které platí $|AX| \geq 2|BX|$. Body A, B jsou dva různé body roviny.

Nechť $A[-3; 0]; B[3; 0]; X[x, y] \in M$:

$$\begin{aligned} |AX| &\geq 2|BX| \\ \sqrt{(x+3)^2 + y^2} &\geq 2\sqrt{(x-3)^2 + y^2} \\ (x+3)^2 + y^2 &\geq 4(x-3)^2 + 4y^2 \\ -9 &\geq x^2 - 10x + y^2 \\ 4^2 = 16 &\geq (x-5)^2 + y^2 \end{aligned}$$

Každý bod, který splňuje první nerovnici splňuje i tu poslední vyjadřující $K([5; 0], 4)$.

Obrácením postupu úprav prokážeme, že každý bod tohoto kruhu K má charakteristickou vlastnost vyšetřované množiny M .

Př: 227/32:A

$$\begin{aligned} 1. \text{ Nechť } A[-1, 0]; B[1, 0]; X[x, y]: (x+1)^2 + y^2 + (x-1)^2 + y^2 &= 2^2 \\ 2y^2 + 2x^2 - 2x + 2x + 2 &= 4 \\ 2y^2 + 2x^2 &= 2 \\ y^2 + x^2 &= 1 \end{aligned}$$

$$k([0; 0], 1)$$

$$\begin{aligned} 2. \text{ Nechť } A[-1, 0]; B[1, 0]; X[x, y]: \sqrt{(x+1)^2 + y^2} &= 2\sqrt{(x-1)^2 + y^2} \\ (x+1)^2 + y^2 &= 4(x-1)^2 + 4y^2 \\ x^2 + 2x + 1 + y^2 &= 4x^2 - 8x + 4 + 4y^2 \\ 0 &= 3x^2 - 10x + 3 + 3y^2 \\ 0 &= x^2 - \frac{10}{3}x + 1 + y^2 \\ 0 &= \left(x - \frac{5}{3}\right)^2 - \frac{25}{9} + 1 + y^2 \end{aligned}$$

$$\left(\frac{4}{3}\right)^2 = \frac{16}{9} = \left(x - \frac{5}{3}\right)^2 + y^2$$

$$k\left(\left[\frac{5}{3}; 0\right], \frac{4}{3}\right)$$

$$\begin{aligned} 3. \text{ Necht } A[-1, 0]; B[1, 0]; X[x, y]: (x+1)^2 + y^2 + (x-1)^2 + y^2 &= 4 \cdot 2^2 \\ 2y^2 + 2x^2 - 2x + 2x + 2 &= 16 \\ 2y^2 + 2x^2 &= 14 \\ y^2 + x^2 &= 7 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} k([0; 0], \sqrt{7}) \text{ Necht } A[-1, 0]; B[1, 0]; X[x, y]: (x+1)^2 + y^2 + 2((x-1)^2 + y^2) &= 3 \cdot 2^2 \\ 3y^2 + 3x^2 - 2x + 3 &= 3 \cdot 4 \\ y^2 + x^2 - \frac{2}{3}x &= 3 \\ y^2 + \left(x - \frac{1}{3}\right)^2 &= 3 + \frac{1}{9} = \frac{28}{9} \\ k\left(\left[\frac{1}{3}; 0\right], \frac{28}{9}\right) \end{aligned}$$